

استفتائات متفرقه

استفتائات متفرقه

۵۹۶س- اخیراً طی توافقی که سازمان حج و زیارت با بانک ملی ایران به عمل آورده، متقاضیان حج تمتع با مراجعه ی به بانک، مبلغ یک میلیون تومان به صورت قرارداد مضاربه ای به حسابی به نام خود در بانک ملی واریز و فیش آن را دریافت میکنند ؛ این پول تا هنگام تشرّف به نام واریزکننده در حساب شخصی او باقی میماند و طبق قرارداد مکتوب، مبلغی به دارنده ی حساب، در پایان هر سال سود مضاربه تعلق میگیرد. سازمان حج برای کسانی که زودتر ثبت نام کرده اند اولویّت قائل شده و پس از حدود سه سال، نوبت اشخاص را اعلام و در صورت تمایل، آنها را به حج اعزام میکند. زمان اعزام که فرارسید، واریزکننده، پولی را که در حساب مضاربه ای خود دارد، از بانک دریافت و همراه با بقیه ی هزینه ها به حساب حج و زیارت واریز میکند و به حج مشرّف میشود. حال خواهشمند است با عنایت به اینکه قرارداد کتبی است و گفتگویی بین صاحب پول و بانک رد و بدل نمیشود، مبلغ درصدی که صاحب مال به عنوان منفعت مضاربه دریافت میکند، چه صورتی دارد؟

ج: عملیات بانکی به صورت قرارداد کتبی به نحو یادشده بی اشکال است و سود حاصل از مضاربه برای سپرده گذار حلال است و اصل سپرده اگر از درآمد کسب غیر مخمّس بوده خمس دارد و سود حاصل اگر پیش از سال عزیمت به سفر حج قابل وصول نبوده، جزو درآمد سال وصول است، که اگر در همان سال به حساب هزینه ی سفر حج واریز شود خمس ندارد.

۵۹۷س- سنگ فرش مسجدالحرام با آب قلیل تطهیر میشود آیا سجده بر سنگ فرش مسجد صحیح است؟

ج: معمولاً نجس بودن تمام نقاط مسجد احراز نمیشود و بررسی و تحقیق واجب نیست ؛ و سجده بر سنگ فرش آن صحیح است.

۵۹۸س- هنگامی که مسجد الحرام بر اثر خون یا ادرار یا نجاست دیگر نجس میشود، کارگران برای تطهیر آن روشی را به کار میبرند که به نظر ما پاک کننده نیست ؛ در این حالت، نمازی که بر زمین مسجد الحرام - مرطوب یا غیر مرطوب - خوانده شود، چه حکمی دارد؟

ج: تا زمانی که به نجاست محلّ سجده یقین ندارید، نماز صحیح است.

۵۹۹ س- آیا اقامه ی نماز جماعت به شکل دایره ای دور کعبه - با رعایت سایر شرایط - صحیح و مجزی است؟

ج: نماز کسی که پشت سر امام یا یکی از دو طرف او بایستد، صحیح است و بنا بر احتیاط مستحب، کسی که یکی از دو طرف امام ایستاده باید فاصله ی میان امام جماعت و کعبه را رعایت کند و از امام به کعبه نزدیک تر نباشد؛ اما نماز کسی که طرف دیگر کعبه مقابل امام بایستد، صحیح نیست.

۶۰۰ س- آیا اقتدا به اهل سنت در نماز قضا صحیح است؟

ج: صحیح نیست.

۶۰۱ س- خارج شدن از مسجد الحرام و مسجد النبی (صلی الله علیه وآله وسلم) هنگام اذان و اقامه چه حکمی دارد؟ با توجه به اینکه اهل سنت در آن هنگام به سوی مسجد میروند و در مورد خارج شدن ما گفتگو میکنند و بر ما عیب میگیرند.

ج: اگر از نظر دیگران، سبک شمردن نماز اول وقت به شمار آید و بخصوص موجب وهن مذهب باشد، جایز نیست.

۶۰۲ س- کسی که در مکه قصد اقامت ده روزه کرده است، در عرفات و مشعر و منا و در حدفاصل بین آنها، نماز را قصر بخواند یا تمام؟

ج: اگر پیش از رفتن به عرفات، قصد اقامت ده روزه در مکه داشته باشد پس از تحقق اقامت، تا زمانی که سفر جدیدی انجام نداده، حکم اقامت به حال خود باقی است و نماز تمام است و رفتن به عرفات و مشعرالحرام و منا سفر به شمار نمی آید.

۶۰۳ س- آیا حکم تخییر بین نماز شکسته و تمام، در شهر مکه و مدینه جاری است یا اختصاص به مسجدالحرام و مسجدالنبی دارد و بین محله های قدیم و جدید تفاوت است؟

ج: تخییر بین نماز کامل و شکسته در همه جای این دو شهر مقدّس وجود دارد و محله های قدیم و جدید تفاوت ندارند؛ هر چند احتیاط مستحب است در غیر دو مسجد مقدّس نماز را بدون قصد اقامت ده روزه، قصر بخواند.

۶۰۴ س- آیا مسافر میتواند در اماکن تخییر نوافل ظهر و عصر را بخواند؟

ج: اگر کسی در اماکن تخییر بخواهد نماز را به صورت تمام بخواند، می تواند نوافل یومیه را نیز بخواند.

۶۰۵ س- حجّ کسی که از شرکت در مراسم برائت از مشرکین خودداری کند، چه حکمی دارد؟

ج: به صحت حج خللی وارد نمیکند، هر چند خود را از فضیلت شرکت در مراسم اعلام برائت از دشمنان خدا محروم کرده است.

۶۰۶ س- آیا زن در زمان حیض یا نفاس میتواند بر دیوار مشترک میان رواق مسجدالحرام و مسعی بنشیند؟

ج: اشکال ندارد، مگر آنکه ثابت شود دیوار بخشی از مسجدالحرام است.

۶۰۷ س- سنّ یائسگی در سیّده و غیر سیّده چند سال است؟

ج. تعیین سنّ یائسگی محلّ تأمل و احتیاط است ؛ بانوان میتوانند در این مسئله به مجتهد جامع الشرائط دیگر مراجعه کنند.

۶۰۸ س- حجّ کسی که به سبب اختلاف در رؤیت هلال، در زمان وقوفها و روز عید شک کند، چه حکمی دارد؟ آیا باید حج را اعاده کند؟

ج: اگر طبق حکم مفتی اهل سنّت بر اثبات رؤیت هلال ذی الحجّه عمل کند، کافی است ؛ پس اگر وقوفها را همراه با بقیّه ی مردم انجام دهد، حج صحیح است.

۶۰۹ س- آیا جایز است با اشتغال به تلاوت قرآن، خواندن دعا یا نماز مستحبّی پشت مقام ابراهیم، مکان را بر کسانی که نماز طواف واجب میخوانند تنگ کنیم؟

ج: اولی بلکه احتیاط مستحب است هنگام ازدحام برای نماز طواف واجب، عبادات یادشده پشت مقام انجام نشود.

۶۱۰ س- آیا در مسجد النبی سجده کردن بر فرش صحیح است؟ با ملاحظه ی اینکه قرار دادن چیزی که سجده بر آن صحیح است - مانند کاغذ و یا سجّاده ی حصیری - موجب جلب توجه میشود و نمازگزار را در معرض نگاه های مغرضانه قرار میدهد و بهانه ای برای تمسخر مخالفین میشود.

ج: جایی که تقیّه لازم است میتواند بر فرش و مانند آن سجده کند و لازم نیست برای نماز به جای دیگر برود؛ ولی اگر در همان محل بتواند طوری که به زحمت نیفتد بر حصیر یا سنگ و امثال آن سجده کند، بنا بر احتیاط واجب باید بر این اشیاء سجده کند.

۶۱۱ س- آیا سجده بر سنگ فرش مسجدالحرام و مسجدالنبی صحیح است؟ و به طور کلی بر چه نوع سنگهایی میتوان سجده کرد؟ و سجده بر آجر و سفال چه حکمی دارد؟

ج: سجده بر سنگ مرمر و سنگهایی که در ساخت یا تزیین بنا به کار میروند و نیز بر آجر و سفال و گچ و آهک و سیمان صحیح است؛ و سجده بر عقیق و فیروزه و ذرّ و امثال آن، هر چند صحیح است، امّا احتیاط مستحب است بر اینها سجده نشود.

۶۱۲ س- در رساله ی مناسک حجّ برخی از فقهاء مستحبات بسیاری در خصوص مناسک حج ذکر شده است؛ نظر حضرتعالی در مورد عمل به آن چیست؟

ج: عمل به آنها با نیت امید به تحصیل ثواب اشکال ندارد.

۶۱۳ س- وضو با آبهایی که برای آشامیدن اختصاص داده اند چه حکمی دارد؟

ج: وضو با آبی که مباح بودن آن مشکوک است، صحیح نیست.

۶۱۴ س- اگر اعلم در مسئله ای فتوا نداده و تنها احتیاط واجب کرده است، ولی فالاعلم آن احتیاط را ندارد، آیا لازم است مقلّد اعلم بداند مرجعش احتیاط واجب کرده و باید نیت رجوع به فالاعلم کند، یا همین که در مقام انجام وظیفه ی شرعی بوده و عملش طبق فتوای فالاعلم است کافی است؟

ج: اگر عمل او هنگام صدور مطابق با فتوای کسی بوده که میتواند شرعاً از او تقلید کند و در این مسئله بنای بر تقلید او بگذارد، مجزی است.

۶۱۵ س- در برخی موارد، زائران بیت الله الحرام یا سایر مسافران، وقت نماز در هواپیما هستند؛ با توجه به اینکه نماز در هواپیما معمولاً مانع استقرار و طمأنینه نیست، در صورتی که سایر شرایط، مثل قیام و قبله و رکوع و سجود مراعات شود، آیا در صورت علم یا احتمال اینکه پیش از اتمام وقت نماز به مقصد میرسند و میتوانند نماز را پس از پیاده شدن از هواپیما بخوانند، نماز در هواپیما کفایت میکند یا باید تأخیر بیندازند و در صورتی که نماز را در آن حال خوانند و پیش از اتمام وقت نماز پیاده شدند، اعاده ی نماز لازم است؟

ج: با تمکن از استقرار و استقبال قبله، نماز صحیح و مجزی است؛ بلکه جهت درک فضیلت اوّل وقت افضل است.

۶۱۶ س- شخصی اعمال عمره ی تمتّع استحبابی را به پایان برده و اکنون نمیتواند حجّ تمتّع به جا آورد؛ مثلاً موظّف است در ایّام تشریق برای خدمت به حجّاج در مکه بماند؛ وظیفه اش چیست؟
ج: میتواند عمره ی تمتّع استحبابی را رها کند و احتیاط مستحب است طواف نساء را انجام دهد.

۶۱۷ س- شخصی پس از استقرار حج دیوانه شده، وظیفه ی ولی نسبت به حجّ او چیست؟

ج: ولیّ مجنون نسبت به حجّ او تکلیف ندارد؛ اگر عاقل شد خودش حجّ به جا می آورد وگرنه پس از مرگ از ترکه اش نایب بگیرند.

۶۱۸ س- در ایران مبالغی به ما داده اند تا در حرم مطهر نبوی یا قبور مطهر بقیع بریزیم؛ با توجّه به اینکه انجام این درخواست ممکن نیست، آیا میتوانیم به فقرای شیعه ی بدهیم؟

ج: اگر صاحبان وجوه راضی باشند، صرف آن در فقرای شیعه اشکال ندارد.

۶۱۹ س- بسیاری از زائران خانه ی خدا مشتاق اعتکاف در مسجدالحرام هستند؛ با توجّه به لزوم روزه برای اعتکاف، آیا میتوانند در مکه ی مکرمه برای روزه نذر و اعتکاف کنند؟

ج: بنا بر احتیاط واجب باید نذر در وطن یا محلّ اقامت منعقد شده باشد.

۶۲۰ س- شخصی قصد اعتکاف در مسجدالحرام را دارد؛ آیا میتواند قبل از اذان صبح در تنعیم مُحرم شود و بقیّه ی اعمال را در حال اعتکاف انجام دهد، با توجّه به اینکه محلّ سعی جزو مسجد نیست؟

ج: میتواند مُحرم شود و خروج از مسجد برای انجام سعی اشکال ندارد.

۶۲۱ س- آیا استحباب سه روز روزه ی مستحبّی در مدینه ی منوره، برای برآمدن حاجت، اختصاص به مسافر دارد یا برای اهالی مدینه و کسی که قصد اقامت ده روز دارد نیز مستحب است؟

ج: اختصاص به مسافر ندارد؛ ذکر مسافر به جهت استثنای از روزه در حال مسافر بودن است.